

Csángók: ágrólszakadt magyar madarak, elfeledve az idegenben

Szombaton immár hagyományosan fölavatták Eger város tizenöt 2008-ra elválasztott fertálymesterét a városháza dísztermében. Az aznapi bálon csángó gyermekek adtak műsort.

„Az én szülőfalum Csík, itt nevel az ides anyám, itt ülnek a nyámjaim. Erdő közé lakunk, a falun a Rákos pataka menen keresztül. Szíp csíki házakban csángó magyarok ülnek, kik erőst dógosok. Mű katolikusok vagyunk, menünk mészére. A családokban sok kőlykeket tartnak. Van magyar iskolája is. Szűvem van hezzája, nem szeretem máshon élni.” – mutatkozott be saját szavaival egy „cinka” – csángó nyelven kisleány – az Egri Lokálpatrióta Egyesület bálján, melyet a frissen felavatott fertálymesterek tiszteletére rendeztek szombaton.

A kiérdemesült és a fölavatandó negyedmesterek közösen vettek részt aznap reggel a Bazilikában a szentmisén, majd át-

„Ne feledkezzél el, csángó magyarokról!” Csíkfalusi cinkák énekelnek az egri fertálymesterek bálján.

vonultak a városházára, s ott Habis László polgármester vette ki a tizenöt negyed leendő előjárójától az esküt. A hagyományokhoz híven a testület főkapitánya, Várkonyi György a szalagos bottal egyenként megütve a 2008-ra elválasztottak vállát, avatta föl őket a szolgálataira. Ezzel egy időben vette át elődjüktől hivataluk jelképeit, a szalagos botot és a százcáncú köpenyt, melyet egy esztendőn át viselhetnek.

Az ünnepélyes ceremóniát követte este a bál, melyen különleges meglepetésként Moldvából, a csángó Csíkfaluból érkezett egy 15 gyermekből álló csoport, hogy ízelítőt adjon abból a megőrzött és megtartott kultúrából, mely mindennapjuk részét képezi.

Három éve van magyar tanítás ezen a településen, sőt az állami oktatás is lehetővé tette, hogy órarendbe vegyék a magyar nyelv oktatását, ami Romániában nagy szó. Létezik itt magyartanítás az iskolán kívül is, mely kiegészíti az állami oktatást, de tematikája más.

► FOLYTATÁS A 4. OLDALON

Ágrólszakadt madarak, elfeledve a messzeségben

Folytatás az 1. oldalról

Oktat, nevel a szó legnemesebb értelmében. Igyekszik rávilágítani az itt élőket sajátos kultúrájának értékeire, annak megőrzésének fontosságára. Úgy tanítják a magyart, hogy a „csángósul” mondott szavak ne sérüljenek, de a magyar is eljusszon a csángó gyermekekhez! Ugyanilyen fontosnak tartják azt is, hogy a „csángósul” beszélőket otthon is megértsék! Hiszen ez a Kárpáton túl élő nép is az egyetemes magyar kultúra része. Bár a nyelv gyökerei közösek, de a történelem hegyvölgyein megtett út elvitte egymástól a két magyar népcsoportot. A csángó gyermekek otthon beszélnek ugyan magyarul, de az írás-olvasás nem erőségük, ezen hivatott javítani az iskolán kívüli oktatás. A „keresztapa” programban a csángó gyermekekkel levelezők tapasztalhatták, a gyermekek levelei szinte napról napra szebbek és egyre kifejezőbbek.

Az itteni sajátos kultúra megőrzésében fontos szerepe van a magyar tanításának. Segít megőrizni és továbbadhatóvá tenni a helyi táncokat, énekeket, történeteket. Megóvja az ott élőket a teljes elrománosodástól.

A csíkfalusi gyerekek még soha sehöl nem léptek fel korábban, így ez az egri premior volt a javából. A szép, színes népviseletüket – ahogy ők mondják, nacionálékat – ha máshonnan

Szentmise után eskütétel. Fertálymesterek a Bazilika lépcsőjén.

nem, a televízióból ismerhetik, de ők nem jelmezként viselik. Ünnepeken még ma is ezt hordják, igen büszkén. A Habis László meghívására ide látogató csapatban a legkisebb gyermek ötödikes, a legnagyobb cinka 17 éves volt. A polgármester támogatni, segíteni szeretné a Csíkfaluban élő csángó magyarokat, s

ez a fellépés ennek egyik első lépése lehet. Van más kapcsolat is a várossal, hisz a keresztapa programban a fertálymesterek immár évek óta támogatnak egy magyarfalusi fiút, Pógár Palikát, aki most a csíkfalusiakkal együtt eljöhett Egerbe, s személyesen is találkozhatott „keresztapjaival”.

A bálozó lokálpatriótáknak és fertálymestereknek most alkalomuk volt meggyőződni arról, hogy e gyermekek milyen csodálatosan énekelnek, kiejtették, hajlításaik mennyire nem mindennapiak. Ennek a mélyen valóságos, katolikus népek az imái, melyek a román nyelvű misék ellenére megmaradtak, mennyire szívszorítóak! A Boldogasszony Anyánk csángó változata például élénken él az ottani szétszórt falvakban! Ez is elhangzott természetesen a fertálymesterek bálján: Boldogasszony Anyánk, mennyei pátrónánk / Nagy inségben lévő, így szólunk mű hezzád / Moldovárúl, édes hazánkról, / ne feledkezzél el, csángó magyarokról...

Az tán nem is csoda, hogy e sorokat hallva bizony meg-megtörölték szemüket a jelenlévők. A mulatozást, éneklést, táncot, mint a közösségi érintkezés mindenki által elfogadott formáját, sikerült Csángóföldön megőrizni szinte érintetlenül. E kincsből egy öt dalból, táncból álló csokrot hoztak el Egerbe. A mesék, történetek mondása, mint minden paraszti kultúrában, itt is nagy hagyományokkal rendelkezik. A műsorban egy pajzán történet képviselte ezt a műfajt! Végezetül pedig a Csángó Himnusz is fölzendült a bálozók közt: Csángó magyar, csángó magyar. / Mivé lettél csángó magyar? / Ágrólszakadt madár vagy te, / Elvettette, elfelejtve...!